MINISTERUL EDUCAŢIEI
REPUBLICII MOLDOVA

Piaţa Marii Adunări Naţionale, nr. 1
MD-2033 Chişinău
Republica Moldova
tel. 23-33-48, fax: 23-35-15
www.edu.md

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Пяца Марий Адунэрь Национале, 1
МД-2033 Кишинэу
Республика Молдова
тел. 23-33-48, факс: 23-35-15
www.edu.md

ORDIN

Nr. 881 din 18 decembrie 2009
Chişinău

Cu privire la evaluarea activităţii
de învăţare a studenţilor

În scopul perfecţionării procesului de evaluare a activităţii de învăţare a studenţilor - etapă finală în procesul de predare-învăţare-evaluare în conformitate cu recomandările Asociaţiei Europene pentru asigurarea calităţii în Învăţămîntul Superior (ENQA), instituirii în instituţii a unei culturi adecvate a învăţării - evaluării, precum şi în conformitate cu recomandările în vigoare la nivel european privind autonomia universitară şi evaluarea studenţilor în contextul Procesului Bologna, emit următorul

ORDIN:

1. Se aprobă Recomandările-cadru pentru elaborarea Regulamentului instituţional privind organizarea evaluării activităţii de învăţare a studenţilor (conform anexelor).

2. Instituţiile de învăţămînt superior:
   - vor elabora Regulamentul instituţional privind evaluarea activităţii de învăţare a studenţilor;
   - vor desemna la nivel instituţional persoane responsabile de promovarea noilor strategii de evaluare, acordarea asistenţei metodice cadrelor didactice şi de monitorizarea acestui proces;
   - vor organiza traininguri/seminare pentru cadrele didactice universitare în problema evaluării finalităţilor de studiu şi a competenţelor, inclusiv traininguri de utilizare a calculatorului în procesul de evaluare;

- vor realiza periodic verificări administrative ale procesului de evaluare, pentru a asigura acurateţea procedurilor şi diversificarea formelor şi metodelor de evaluare utilizate;
- vor prezenta ministerului, în termen pînă la 15 februarie 2010, informaţii privind realizarea prezentului ordin;
- vor include informaţiile cu privire la strategiile de evaluare a activităţii de învăţare a studenţilor, implementate la nivel instituţional, în Raportul anual de activitate.

3. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina dnei Loreta Handrabura, viceministru.

Ministru **Leonid BUJOR**

Ex.: El. Petrov, 23-34-74

Anexa nr. 1

RECOMANDĂRI-CADRU
pentru elaborarea Regulamentului instituțional privind organizarea evaluării activității de învățare a studenților

Scopul Regulamentului: sistematizarea şi îmbunătățirea procesului de evaluare a activității de învățare a studenților.

Obiective:
- implementarea unor noi strategii de evaluare;
- sporirea obiectivității şi transparenței procesului de evaluare;
- asigurarea concordanței dintre finalitățile de studiu, metode de predare şi metode de evaluare;
- respectarea principiilor de evaluare (validitate, utilitate, eficiență);
- implicarea activă a studenților în procesul de evaluare;
- implicarea în procesul de evaluare a reprezentanților pieței muncii, agenților economici în scopul asigurării conexiunii între procesul de formare şi angajare în cîmpul muncii.

La elaborarea Regulamentului instituțional privind organizarea evaluării activității de învățare a studenților se va ține cont de patru obiective majore care urmează a fi realizate în procesul de sistematizare şi perfecționare a evaluării activității de învățare a studenților:

I. *Optimizare prin asigurarea concordanței dintre finalități de studiu, metode de predare, metode de evaluare*
II. *Diversificarea formelor şi metodelor de evaluare utilizate*
III. *Sporirea gradului de obiectivitate şi transparență a procesului de evaluare*
IV. *Implicarea noilor tehnologii informaționale în predare-învățare-evaluare.*

I. Optimizare prin asigurarea concordanței dintre finalități de studiu, metode de predare, metode de evaluare

✓ Facultățile, catedrele de profil şi cadrele didactice titulare vor identifica/stabili pentru fiecare domeniu de formare profesională (specialitate) şi unitate de curs/modul un sistem de obiective şi finalități de

studii cuantificabile, pentru realizarea cărora studenții vor trebui să prezinte evidențe clare.

- ✓ Evaluarea trebuie să fie o parte integrantă a unității de curs. Elementele de predare şi instruire trebuie să fie planificate în deplină cunoaştere de cauză a formelor de evaluare.
- ✓ Metodele, formele şi sarcinile de evaluare trebuie să fie diverse şi selectate în conformitate cu scopurile conştientizate ale evaluării, astfel ca să prezinte dovezi de realizare a finalităților de studiu.
- ✓ Criteriile de evaluare trebuie să fie înțelese, explicite şi publice. Informația despre sarcinile de evaluare şi metodele de evaluare trebuie să conțină afirmații referitoare la formatul de prezentare, la numărul de sarcini de evaluare şi la ponderea lor relativă, la penalități pentru prezentarea cu întîrziere a lucrărilor.
- ✓ Evaluarea trebuie să le ofere studenților şi profesorilor oportunități de reflecție despre felul cum învață şi despre practicile utilizate. Deciziile referitoare la progresul obținut de studenți trebuie să se bazeze pe surse multiple de evidență. Studenții trebuie să fie informați despre calificativele obținute.
- ✓ Toate formele de evaluare trebuie să le permită studenților să obțină un feedback referitor la felul cum învață şi ce reuşite au. Evaluarea trebuie să fie o activitate de dezvoltare. Nu trebuie să existe agende ascunse, iar profesorii trebuie să fie pregătiți să le explice studenților de ce au obținut notele respective şi cum pot să-şi îmbunătățească reuşita.
- ✓ Cadrele didactice/titularii cursurilor îşi vor coordona activitățile de evaluare cu cele ale colegilor, pentru a desfăşura evaluarea pe parcursul întregului semestru/an, a asigura o sincronizare a evaluărilor curente şi a nu crea situații de perioade supraîncărcate cu evaluări.
- ✓ Evidențele de realizare a finalităților de studiu vor servi în calitate de criterii la recunoaşterea creditelor de studii în mobilitățile studenților.
- ✓ Implementarea noilor modele de evaluare se va realiza la nivel de instituții cu titlu de experiment pe durata a cel puțin unui an, cu discuții ulterioare în cadrul seminarelor tematice, pentru a asigura implemetarea unor modificări întemeiate în procesul de evaluare.
- ✓ Cadrele didactice vor utiliza, cu titlu obligatoriu, în paralel cu sistemul național de calificative, scala de notare ECTS cu calificative recomandate (A, B, C, D, E), necesare pentru completarea suplimentelor la diplomă şi pentru asigurarea mobilității studenților.
- ✓ La nivel instituțional se vor organiza cursuri speciale obligatorii de training în probleme de evaluare pentru cadrele didactice tinere, cu scopul de a

asigura înscrierea acestora în politica generală a catedrei/departamentului/instituției.

II. Diversificarea formelor şi metodelor de evaluare utilizate

- ✓ Obiectivele programului de studii nu trebuie evaluate în fiecare modul, dar trebuie să existe o siguranță că pe parcursul realizării acestuia toate obiectivele/finalitățile de studiu au fost realizate, practicate şi evaluate.
- ✓ La alegerea metodelor şi specificarea sarcinilor de evaluare profesorii trebuie să țină cont de răspunsurile la următoarele şapte întrebări:
  a. Care sînt finalitățile de studii/obiectivele ce trebuie evaluate?
  b. Care sînt capacitățile/priceperile preconizate prin finalitățile de studii?
  c. Corespund metodele de evaluare selectate finalităților de studii scontate?
  d. Sînt metodele relativ eficiente în termeni de timp solicitat studentului şi profesorului?
  e. Ce alternative există? Care sînt avantajele şi dezavantajele lor?
  f. Se potrivesc sarcinile specifice de evaluare cu finalitățile/obiectivele de evaluare şi cu priceperile/capacitățile studenților?
  g. Sînt adecvate schemele de notare sau criteriile de evaluare?
- ✓ Sarcinile de evaluare (pentru toate formele implementate) vor fi diversificate şi echilibrate din punct de vedere al solicitării studentului şi al timpului necesar pentru evaluare.
- ✓ Se va pune accent pe evaluarea procesului de învățare, şi nu doar pe evaluarea produselor finite. Studenților trebuie să li se ofere un feedback constructiv, pentru ca aceştia să beneficieze maximum posibil şi să obțină un randament maxim din procesul de învățare/evaluare.
- ✓ Se vor valorifica şi *evaluările reciproce ale studenților, autoevaluarea şi completarea jurnalelor reflexive*. Constatarea propriului progres trebuie să devină o parte iminentă în strategia de formare a specialistului, care îi va permite să-şi schițeze obiective de creştere profesională şi să elaboreze un program de învățare continuă.
- ✓ Se vor practica diverse metode de implicare a studenților în evaluare (discutarea şi stabilirea sarcinilor de evaluare; discutarea şi stabilirea criteriilor de evaluare; testarea sarcinilor şi criteriilor de evaluare; atribuirea/negocierea calificativelor de evaluare).
- ✓ În scopul verificării competențelor studentului de a lua decizii justificate, de a colabora în echipă, de a soluționa situații din viața reală, precum şi pentru a evita testarea memorizării mecanice a faptelor, a noțiunilor şi a teoriilor, se va implementa evaluarea prin *soluționarea situațiilor şi a studiilor de caz,* cu referință la diverse aspecte ale viitoarei calificări/profesii, evaluarea

proiectelor individuale şi de grup, examinări cu acces la diferite surse de informare (*open book/al libro aperto*).

III. Sporirea gradului de obiectivitate şi transparență a procesului de evaluare

- ✓ Strategia de evaluare la unitatea de curs/modul, precum şi criteriile de apreciere a produselor finite (referate, portofolii, prezentări, eseuri, studii de caz, teze etc.), vor fi făcute publice şi transparente, prin includerea/descrierea lor în programele analitice/ghidul studentului, precum şi prin plasarea acestei informații pe site-l web al instituției.
- ✓ Studenții vor fi informați clar, după caz în scris şi/sau oral, despre strategia de evaluare aplicată în programul respectiv, despre metodele de examinare la care vor fi supuşi, despre ceea ce se aşteaptă de la ei şi despre criteriile care vor fi aplicate în evaluarea performanțelor obținute.
- ✓ Informarea studenților privind strategia şi criteriile de evaluare se va face la începutul cursului, fiind o responsabilitate a cadrului didactic/titularului de curs.
- ✓ Reglementările instituționale vor prevedea proceduri şi mecanisme diverse de implicare a studenților în procesul de evaluare.
- ✓ Evaluările finale la unitatea de curs/modul vor fi realizate de către ***cel puțin două cadre didactice***.
- ✓ Organizarea periodică a activităților instructive (traininguri şi seminare) pentru cadrele didactice universitare referitoare la elaborarea finalităților de studiu, alegerea metodelor de predare şi evaluare, cu scopul de a implementa strategii noi de evaluare.
- ✓ Includerea timpului necesar pentru activitățile instructive menționate, inclusiv elaborarea şi implementarea unor strategii noi de evaluare, în norma didactică generală a cadrului didactic.
- ✓ Asigurarea procesului de diseminare a practicilor inovatoare de predare/evaluare cu prevederea remunerării respective a eforturilor depuse de către cadrele didactice.
- ✓ Pentru a spori gradul de obiectivitate/comparabilitate/compatibilitate a procesului intern de evaluare, precum şi motivarea studenților pentru performanțe, se recomandă inițierea procesului de implementare la nivel instituțional a *evaluărilor externe,* cu implicarea la etapa actuală a cadrelor didactice din universitățile din țară, a reprezentaților pieței muncii, a cadrelor didactice pensionate cu experiență bogată în domeniu, iar în perspectivă şi a reprezentanților din universități de peste hotare, inițial pentru unitățile de curs/modulele predate unor serii mari sau la unitățile de

curs/modulele predate de cîteva cadre didactice concomitent, cu extinderea ulterioară treptată a procesului.

IV. Implicarea noilor tehnologii informaționale

- ✓ La nivel instituțional se va realiza instruirea cadrelor didactice prin traininguri şi cursuri de utilizare a calculatorului în predare şi evaluare.
- ✓ Se va stimula participarea la activitățile de instruire prin includerea acestora în timpul prevăzut pentru activitățile didactice ale profesorului.
- ✓ In funcție de dotarea hard şi soft disponibilă, se va promova şi se va extinde utilizarea sistemelor informaționale pentru instruire şi evaluare, inclusiv:

- se vor elabora în format electronic Curriculum-ul (programele analitice), cursurile de prelegeri, graficul procesului de studii etc., cu plasarea acestora în rețeaua Intranet a instituției de învățămînt;
- se va iniția procesul de implementare a sistemelor de management al procesului de instruire, utilizîndu-se în acest sens softuri specializate cu acces gratuit (ex.: MOODLE);
- se vor experimenta la nivel de fază-pilot metodele de înregistrare electronică a performanțelor studenților;
- se vor organiza seminare şi ateliere de lucru de promovare şi diseminare a bunelor practici de utilizare a sistemelor de management al procesului de instruire atestate în cadrul instituției.

Anexa nr. 2

Scala de notare din Republica Moldova

Rezultatele evaluării activității de învățare a studenților se apreciază cu note de la 10 la 1. Nota finală rezultă din suma ponderată a notelor de la evaluările formative (curente) şi examinarea sumativă (finală). Notele de la "5 "până la "10", obținute în rezultatul evaluării unității de curs/modulului, permit obținerea creditelor alocate acestora, conform Planului de învățământ.

Nota 10 sau **„excelent" (echivalent ECTS – A)** este acordată pentru demonstrarea profundă şi remarcabilă a competențelor teoretice şi practice dezvoltate de unitatea de curs/modul, creativitate şi aptitudini în aplicarea competențelor dobîndite, lucrul independent considerabil şi cunoaştere versată a literaturii din domeniul respectiv. Studentul a însuşit 91 – 100% din materialul inclus în curriculum/programa analitică a unității de cursul/modulului.

Nota 9 sau **„foarte bine" (echivalent ECTS – B)** este acordată pentru o demonstrare foarte bună a competențelor teoretice şi practice dezvoltate de unitatea de curs/modul, abilități foarte bune în aplicarea competențelor dobîndite cu cîteva erori nesemnificative/neesențiale. Studentul a însuşit 81 – 90% din materialul inclus în curriculum-ul (programa analitică) a unității de curs/modulului.

Nota 8 sau **„bine" (echivalent ECTS – C)** este acordată pentru demonstrarea bună a competențelor teoretice şi practice dezvoltate de unitatea de curs/modul, abilități bune în aplicarea finalităților de studiu cu o anumită lipsă de încredere şi imprecizie ce țin de profunzimea şi detaliile cursului/modulului, dar pe care studentul poate să le corecteze prin răspunsuri la întrebări suplimentare. Studentul a însuşit 71 – 80% din materialul inclus în curriculum-ul (programa analitică) a unității de cursul/modulului.

Notele 6 şi 7 sau **„satisfăcător" (echivalent ECTS – D)** sunt acordate pentru demonstrarea competențelor de bază dezvoltate de unitatea de curs/modul şi abilitatea de aplicare a acestora în situații tipice. Răspunsul studentului este lipsit de încredere şi se constată lacune considerabile în cunoaşterea unității de curs/modulului. Studentul a însuşit 61 – 65% şi respectiv 66 – 70% din material.

Nota 5 sau **„slab” (echivalent ECTS - E)** este acordată pentru demonstrarea competențelor minime din domeniul unității de curs/modulului, punerea în aplicare a cărora întîmpină numeroase dificultăți. Studentul a însuşit 51 – 60% din material.

Notele 3 şi **4 (echivalent ECTS – FX)** sunt acordate în momentul în care studentul eşuează în demonstrarea competențelor minime şi pentru a promova unitatea de curs se cere lucru suplimentar. Studentul a însuşit 31 – 40% şi respectiv 41 – 50% din material.

Notele 1 şi **2** sau **„nesatisfăcător” (echivalent ECTE – F)** sunt acordate studentului care a copiat sau a demonstrat o cunoaştere minimă a materiei de 0 – 30%. În acest caz, pentru promovarea unității de curs studentului i se solicită încă foarte mult lucru.